

Ljubljanski ZVON

Leposloven in znanstven list.

Izdajatelji:

Janko Kersnik, Fr. Levec, Jos. Stritar, dr. Ivan Tavčar.

LETO III.

V LJUBLJANI, 1. MARCHJA 1883.

ŠTEV. 3.

Svetopolkova oporoka.

Rog odmeva bojni po Morávi,
Po državi širni kralja Svetopolka!
Gospodár pak zvestih Moravánov
Sam ne vodi hrabrih več vojníkov,
Sam ne suče meča nad sovragom,
Sam ne proži pušíc več iz lóka,
Sam ne gleda bojev več krvavih.

Oj ponosna stólica se dviga,
Velegrad tam slavni na Moravi!
V Velegrada sredi krasen dvorec,
V dvorci zlata králjeva sobana.
Zadnje žarke že pošilja solnce
Skozi okna v zlato tó sobano
In obseva póstel dragoceno,
Kjer počiva bolni kralj moravski,
Kralj moravski, Svetopolk mogočni.
Trije so pri njem sinovi zbrani,
Trije: Mojmir, Svetopolk in Zobor;
Zapustili boje so krváve,
Shúšat prišli so iz ust očetnih
Za slovó si opomine zadnje.

In sedàj se vzpnè kraljevi oča,
Ozre v svoje se sinove mlade,
Zadnje zbère še močí telesne
Pa besede govóri jim táke:

„Vzprimi Bóg vas, oj sinovi moji,
Deca moja, sladke moje nade!

Ostavili bojne ste ostróge,
 Zapustíli polje ste krvávo,
 V Velegrad ste sveti sém prispéli
 Pa krog mène ste se véрно zbrali,
 Da pozvéste tù iz ust očeta
 Za slovó si opomine zadnje,
 Da pozvéste zdaj mi — oporóko.
 O, da vam bi moji zadnji glási
 V dušo ségli in srcé globóko,
 Da bi svóje vam besede zlate
 Vdolbsti mogel, ko kipárja dleto
 Črke vdólbe večne v trdi mramor! . . .
 Z bójnega ste polja ví dospéli!
 Arnulf tamo bráti se z Arpádom,
 Arnulf, gláva krščenim vojníkom,
 Kralj pobožni bráti se s pogánom —
 In zakáj? Ker nima ure mirne,
 Ker veselje njemu je neznano,
 Dókler prêstol moj se v prah ne zgrúdi,
 Dókler žezlo moje na Morávi
 Krepko druží Slávine sinove! —
 Mesta naša zdaj pustóše Fránki,
 Po deželi pléni Arpad divji —
 Hujši hčejo priti še sovragi!
 Ali čujte me, sinovi moji,
 Srca náde mojega presladke,
 Pómni Mojmir, Svetopolk in Zóbor:
 Naj je sóvrag zvitejši od Frankov,
 Naj je ljutji od Arpádov ljutih,
 Naj pridère od večérne stráni,
 Naj, odkoder solnce zlato vstaja,
 Naj od juga tóplega privréje:
 Vse orožje jedno vam premaga —
 Brátovska je zloga tó orožje!
 Tríje moji ste sinovi dragi,
 Trí podajem pálice vam šibke.
 Láhko zlomi vsako roka vašá —
 Káj? detínja, pravim, roka nežna
 Láhko pálic teh strè vsako zá-se.
 A čegáva roka jih prelómi,
 Kadar móčna vez vse trí med sábo
 V zvezi vkupe véže nerazvezni?! —
 Tríje, moji ste sinovi dragi,
 Váše bodi véliko kraljestvo,
 Na Morávi véliko slovansko,
 Kadar oča vaš odide v dézel,

Kjer je Samo, drugi so očaki!
Daste li mi zdaj besedo sveto,
Da ljubiti hčete se kot bratje, —
Mirno bodem se k očakom vlégel,
Mirno v svetih tleh domačih spával . . .“

In vzprijemši tó prisego sveto
Kralj moravski trudno glavo nágne,
Njega silni duh k očakom ide. — —

Rog odmeva bojni po Morávi,
Po državi širni kralja Svetopolka!
Je li sóvrag od večérne stráni?
Ali prišel je pretèč od jutra?
Je prihrúl li s sévera v Morávo?
Ali z juga je sovražnik kruti? —
Čuj! iz gróbjá tam na Velegradu
Duh odgovor poje nam zamólkli:
„Ni sovražnik od večérne stráni,
Ni, odkoder nam izhaja solnce,
Ni ledéni sever ga v Moravo,
Tudi ni ga tópli jug odpóslal!
Vrag je ljuti nam iz Velegrada;
Brat je zoper brata meč zavzdignil,
Mojmir pest je dvignil zoper brata,
Svetopolka in Zobóra besno:
Rodna kri med sábo se proganja.
Iz srcá so vrgli oporóko,
Oporóko Svetopolka, kralja!
A pokóra kléte té grehóte
Vnukom bo še póznim — tujčev járem.“

Gorázd

G a z e l a.

Kar mi sreča let je odločila, dekle moje,
Tebe pesen moja bo slavila, dekle moje!
Greh biló bi, slavo peti drugim še dekletom,
Tebi posvečena vsa je sila, dekle moje.
Peti ode hočem o poljubih tvojih slastnih,
Saj mi ž njimi raj si podelila, dekle moje.
Na oči pa tvoje krasne zlagal bom sonete,
Ž njimi pevca si me naredila, dekle moje.
Davno mene več ne bo in tebe — a v pravljicah
Tvoja slava bo se še glasila, dekle moje.

A. A. P.

10*